

ment, at det hastede med at faa en Lovbestemmelse paa dette Omraade, fordi vi saa fra mange Egne i Landet Gang efter Gang, at der var uheldige Følger af, at en saadan Lovbestemmelse manglede, og det maa jo erkendes, at den Fremgangsmaade, vi have brugt, kan, hvis den bliver mødt med fornøden Velvilje, egne sig til at fremkalde et hurtigt Resultat, og dernæst ogsaa, fordi vi have haabet paa, at den Tanke, der er nedlagt i Lovforslaget, fra alle Sider vil blive mødt med Sympati. Tanken og Hensigten med Lovforslaget er at sikre Thyendet dets Løn. Det har været den almindelige Mening hidtil, at Thyendet var sikker paa sin Løn. Den bestaaende Ret paa dette Omraade er den, at der i Konkurslovens § 33, 2det Stk., Litra f er bestemt, at Thyendets Løn skal være en privilegeret Fordring. Det vil sige, Thyendets Løn bliver en af de Fordringer, som staa i Konkursordnens 5te Klasse, og som altsaa kommer til at gaa forud for Underpant i Løsøre, men efter Underpant i fast Ejendom. Dette har man hidtil anset for tilstrækkelig betryggende for Thyendet til at sikre det dets Løn, men det praktiske Liv har i den senere Tid vist, at det ikke forholder sig saaledes. Ved Forordning af 28de Juli 1841, § 3, er det bestemt, at „ved Pantfættelsen af en Landejendom kan det vedtages, at den dertil hørende Besætning og Inventarium skal være indbefattet i Pantet, saa at Kreditor med Hensyn til disse Genstande i alt nyder samme Ret som med Hensyn til selve Ejendommen,“ og denne Regel er saa ved Konkurslovens § 153 bleven udvidet saaledes, at den omfatter, foruden det i Forordningen af 28de Juli 1841, § 3, nævnte, tillige „den til enhver Tid paa Ejendommen værende Gødning og Afgøde i Straa, Hø og utedstet Sæd,“ hvilket altsaa tillige skal være indbefattet under Pantet. Hertil kommer endelig, at Konkurslovens § 160 foreskriver, at „Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans med ham samlevende Hustru og Børn fornødne Senge og Sengklæder samt nødvendige Vinneb og Gangklæder,“ og at Skyldneren endvidere, hvis han er Familieforsørger, kan forlange, at der fra Udlæget undtages Genstande for 60 Kr. Naar der gøres Udlæg i en Landejendom af en Prioritetshaver, og han saa tager, ikke alene den faste Ejendom men tillige det Løsøre, som ifølge Fr. 28de Juli 1841, § 3, og Konkurslovens § 153 er indbefattet under den faste Ejendoms Pant, og dernæst Skyldneren selv undtager, hvad han ifølge Konkurslovens § 160 har Ret til at undtage, har det i flere Tilfælde vist sig, at der ikke bliver tilstrækkeligt tilbage

til, at Thyendet kan faa sin Løn. Der er i denne Henseende intet at behjælpes Lovgiverne. Da Thyendeloven blev givet i 1854, og da Konkursloven blev givet i 1872, tænkte man med god Grund ikke paa, at det skulde gaa saa galt, at Prioritetshaverne i meget stort Omfang kom og tog Gaardene med deres Besætning og Inventarium fra vore Bønder, klædte dem af i den Grad, at de ikke en Gang kunde betale deres Thyende. Nu har det imidlertid vist sig, at det sker, og der kan vanstelig ad privat Vej raades Bødder paa. Hvis det var saaledes, at det var almindeligt, at en privat Mand udlante mod Prioritet, hvad han havde faaet tilovers af sit Arbejdsudbytte, eller hvad han havde erhvervet paa en eller anden Maade, f. Eks. ved Arv, med andre Ord, hvis det var saaledes, at Prioritetshaveren var en bestemt Person, en personlig Kreditor, vilde man næppe se de uheldige Følger af Savnet af den Lovgivningsregel, som her er foreslaaet saa hyppigt som nu. Jeg antager nemlig, at i de fleste Tilfælde vilde en Kreditor, naar han gjorde Udlæg og tog alt fra den tidligere Ejer, hvis han blev gjort opmærksom paa, at Thyendet ikke havde faaet sin Løn, vise den Humanitet at betale Thyendet. Det vilde han gøre, enten fordi han virkelig var en human Mand og havde et menneskeligt Sind, eller fordi han vilde undgaa at blive Genstand for Had og Foragt; man vilde i hvert Fald kunne henvende sig til ham og foreholde ham det forkastelige og forargelige i hans Udfærd og anraabe ham om at have Medlidenhed med det fattige Thyende. Men paa Grund af Kapitalens Organisation som et selvstændigt Væsen, ganske vist ikke en Person, men dog et Væsen, som er noget for sig selv og har en vis Selvstændighed, paa Grund af Sparekassernes og Kreditforeningernes Virksomhed er det nu i de aller fleste Tilfælde saaledes, at det ikke er en bestemt personlig Kreditor, som gør Udlæg i Ejendommen og tager den fra den tidligere Ejer. Det er Kreditforeningernes Direktører og Sparekassernes Formænd, det er disse organiserede Institutioner for Kapitalen, som gøre det, og der maa af disse gaas frem efter bestemte Statutter, hvis Regler maa følges. Statutterne ere jo oven i Kjøbet som oftest vedtagne af Debitorerne selv, saa de have ikke noget at beklage sig over, eller noget at behjælpes nogen. Men Følgen heraf bliver den, at der gaas frem efter Lovens strenge Bogstav, og naar der ikke er tilstrækkeligt til at dække Pantshaverens Fordring, er der ikke nogen, som af Medfølelse betaler Thyendet dets Løn. Men det er gælt og grimt og